

Andelen åtgärdade små avlopp minskar – men tillsammans kan vi undvika negativ påverkan på vår miljö

Sedan flera år tillbaka minskar andelen kommuner som åtgärdar sina små avlopp. Åtgärder som, om de inte tas om hand och genomförs, innebär negativ påverkan på vår miljö. Nu är det dags för kommunerna att ta ett större ansvar.

– Vi släpar på en avloppsskuld som kan leda till förorenat dricksvatten, men tillsammans kan vi vända på det, säger Caroline Harrå, hos VVS-Fabrikanterna.

Sveriges kommuner behöver arbeta mer aktivt med att åtgärda små avlopp som är uttjänta för att undvika skador på miljön. Sedan 2015 har andelen åtgärdade avlopp dock sjunkit från cirka 3,2 procent till att 2023 landa på endast cirka 1,9 procent.

– Vi släpar på en stor avloppsskuld. Nu måste vi tillsammans vända utvecklingen och nå upp till målet på minst 5 procent, som krävs för att hålla beståndet av små avlopp i gott skick, säger Eva Ingverud, miljö- och hållbarhetsansvarig hos Maskinentreprenörerna.

– Det är inte på något sätt omöjligt att nå dit men vi måste arbeta tillsammans för att lyckas.

Eftersatta små avlopp är en potentiell miljöfara med risk för förorenat dricksvatten, nedsmutsade vattendrag, sjöar och hav. Detta kan leda till övergödning och smittspridning om det inte åtgärdas i tid. De som drabbas i slutändan är människor, djur och natur.

Framåt genom samarbete

Aktionsgrupp Små Avlopp är ett samarbete mellan VVS-Fabrikanterna och Maskinentreprenörerna. Ett branschinitiativ som sedan 2006 genomför kommunundersökningen för att verka för en bättre vattenmiljö och hälsa genom ökad åtgärdstakt av Sveriges små avlopp.

Frågeställningen till landets 290 kommuner har alltid varit densamma: *"Hur många tillstånd (inklusive anmälan) avseende enskilt avlopp (BDT samt WC+BDT) beviljades i er kommun/kommuner under föregående år?"*

– Fler kommuner än tidigare svarade på årets undersökning. Det är jättebra men här behöver vi tillsammans med kommunerna lyfta frågan och få en ännu högre svarsfrekvens, så att de insatser som krävs görs i rätt ordning och i tid. Då kan vi följa utvecklingen närmare och arbeta ännu effektivare, säger Caroline. Vi på VVS-Fabrikanterna efterfrågar mer samordning, fler gemensamma projekt och kunskapsutbyten för att tillsammans göra det vi kan för vår viktiga vattenmiljö. Vi finns här för att stödja alla initiativ på det sätt vi kan, för att nå framåt tillsammans.

Du som fastighetsägare har ett ansvar

1. Vet du vilken typ av avloppsanläggning du har? Om du har ett enskilt avlopp, har du som fastighetsägare själv ansvar för att reningen håller tillräckligt hög standard.
2. Misstänker du att ditt avlopp inte håller tillräckligt hög standard? Ta kontakt med kommunen och fråga vilken skyddsnivå som gäller för din fastighet.
3. Behöver du åtgärda ditt avlopp? Ta kontakt med en entreprenör och ansök om lov hos kommunen. Genom att föregå kommunens inspektion slipper du tillsynsavgift.

Aktionsgrupp Små Avlopp är ett branschinitiativ mellan VVS-Fabrikanterna och Maskinentreprenörerna. Målsättningen är en ökad och hållbar åtgärdstakt av Sveriges små avlopp, för en bättre vattenmiljö och hälsa. Kommunundersökningen har genomförts sedan 2006 och frågeställningen har alltid varit densamma: "Hur många tillstånd (inklusive anmälan) avseende enskilt avlopp (BDT samt WC+BDT) beviljades i er kommun/kommuner under föregående år".

Fakta om enskilda avlopp

- I Sverige finns närmare 950 000 enskilda avlopp. Av dessa är 700 000 wc-avlopp.
- 240 000 av dessa saknar annan rening än slamavskiljning och har därmed, enligt miljöbalken varit olagliga sedan 1969.
- En modern avloppsanläggning har en genomsnittlig teknisk livslängd på ca 20 år.
- Det krävs en utbytestakt på minst 5 procent för att hålla alla anläggningar med wc i gott skick.
- Åtgärdstakten behöver under en tioårsperiod ligga på 6,3 procent för att åtgärda de mest akuta anläggningarna.

Källa: SMED Rapport nr 166 2015, Havs- och vattenmyndigheten, Aktionsgrupp små avlopp.

Jämför själv!

Vill du själv få koll på hur din kommun jobbat under året med små avlopp, och jämföra med andra kommuner, så hittar du statistik på det här:

Kommunundersökningen - åtgärdstakten för små avlopp:

<https://www.vvsfabrikanterna.se/infotek/sma-avlopp/kommunundersokningen---atgardstakten-for-sma-avlopp>